

ท่านฝากถึงเรื่องการเลี้ยงพระ การศึกษาพระปริยัติและการก่อสร้างโน่น ๆ นี่ ๆ เยอะแยะ ท่านห่วงเรื่องการเลี้ยงพระของท่านมาก ท่านบอกว่า แม้ท่านจะตายไปแล้วศพของท่านก็ยังเลี้ยงพระได้ทั้งวัดไม่ให้เผา แล้วก็ความจริง วัดปากน้ำมีเจ้าภาพเลี้ยงพระทั้งปีจนถึงเดี๋ยวนี้ มีคนมากราบศพท่านทุกวัน กราบแล้วก็ไปถวายเงินเลี้ยงอาหารพระ เขาตั้งศพท่านไว้ตรงที่เคยเป็นกุฏิของท่านนั้นแหละ”

ปัจจุบันวัดปากน้ำภาษีเจริญมีสิ่งก่อสร้างเพิ่มมากขึ้นมากมาย จนคุณยายบอกว่า จำเค้าเดิมแทบไม่ได้ แต่จำได้แม่นยำว่า ตรงที่สร้างหอสังฆะนี้ยมงคลเทพนิรมิตที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อวัดปากน้ำไว้นั้น เดิมเป็นที่ตั้งกุฏิที่หลวงพ่อยู่ประจำ และศาลาที่หลวงพ่อเคยออกรับแขก ซึ่งเดี๋ยวนี้อาคารเก่าทั้งหมดแล้ว ก็อยู่ตรง “ศาลาสด” ซึ่งเป็นศาลาการเปรียญของวัดปากน้ำในปัจจุบันนั่นเอง

วิถีชีวิตของคุณยาย ภายหลังหลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพ

หลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ เวลาบ่าย ๓ โมงเศษ คุณยายบอกว่า ตอนป่วยหนักยายขึ้นปดู่ไม่ได้เลย เพราะพระนั่งล้อมท่านเต็มไปหมด และมีวินัยเรื่องความเป็นอยู่ที่หลวงพ่อเข้มงวดมากมาแต่ต้นว่า พระกับชีต้องสำรวจตัวให้ห่างกันมาก ๆ

"ยายเองก็ระวังเรื่องนี้ ยายไม่ชอบ ถึงมาตั้งระเบียบที่วัดพระธรรมกายว่า ห้ามผู้หญิงขึ้นกุฏิพระ"

หลังจากหลวงพ่อดปากน้ำมรณภาพแล้วไม่นาน อาจารย์ทองสุกก็ป่วยเป็นมะเร็งที่มดลูก คุณยายจึงมาอยู่ดูแลอย่างใกล้ชิดถึงที่บ้านของอาจารย์ทองสุก ซึ่งเป็นกระท่อมเล็ก ๆ อยู่ข้างโรงครัวของวัดปากน้ำ

อาการของมะเร็งระยะสุดท้ายรุนแรงมาก ทำให้มีน้ำเลือดน้ำหนองไหลออกมาเลอะเทอะ กลิ่นเหม็นรุนแรงมาก แต่คุณยายก็ไม่รังเกียจ หมั่นทำความสะอาด ฝ้าดูเป็นอย่างดี

“ยายถือว่าเขาเป็นอาจารย์ของยาย สอนธรรมะให้ ไม่งั้นเราก็แย่ ยายเป็นคนกตัญญูต่อครูบาอาจารย์ ไปว่าจ้างพยาบาลกี่คน ๆ เขาก็ไม่เอา เขาทนเหม็นไม่ได้ แต่ยายทนได้ ออดตาหลับขับตานอนอยู่หลายเดือน ก่อนตาย ๒-๓ วันอาจารย์ก็บอก "แม่จันทร์ ฉันเห็นพระลอยมาเยี่ยมเต็มไปหมดอีก ๒ วันฉันจะไปละนะ" พอ ๒ วันอาจารย์เขาก็เพียบหนักนอนพลิกไปพลิกมา แล้วพลิกมากอดคว่ำหน้า ที่ตักยาย พอจับหงายหน้าขึ้น อ้าวหมดลม ตายแล้ว ทำไง เงินก็ไม่มี แต่เขาเป็นอาจารย์เราก็ต้องทำศพให้สมเกียรติ

ยายก็ไปบอกบุญลูกศิษย์เก่า ๆ ของอาจารย์ ไปบอกท่านมหาปฤษฎร (พระภิกษุซึ่งอาจารย์ทองสุกเป็นเจ้าของภาพบวชให้) ไปขอเช่าเครื่องตั้งศพของพระนางเรือล่มมาเลย ตั้งศพหน้าวัดปากน้ำ สวด ๓ ค่ำ แล้วเอาไปเผาที่วัดหมู (วัดอัปสรสวรรค์) ใกล้ ๆ วัดปากน้ำ แล้วยายก็เอากระดูกลอยนำไป ยายเป็นแม่งานจัดการเสร็จ

พองานเสร็จ ยายก็ป่วยเลย แทบตาย มันรกรากรำมาหลายเดือน พอรักษาตัวทุเลาแล้ว ยายก็เลยอยู่ที่บ้านอาจารย์ทองสุกเรื่อยมา อยู่คนเดียว”

หลังจากอุบาสิกาทองสุก อาจารย์ของคุณยายสิ้นชีวิตไปได้ ๔-๖ เดือน ก็มีหมอดูคนหนึ่งมาที่บ้านที่คุณยายพัก บอกว่าเคยมาหาแม่ชีทองสุกที่นี่ ครั้นคุณยายบอกว่าแม่ชีทองสุกตายแล้ว หมอดูก็ยังไม่ยอมกลับออกไป นั่งอยู่สักพักก็บอกว่าจะดูลายมือให้ คุณยายก็นิกราคาญก็เลยแบ่มือให้ดู นึกในใจอยากดูก็ดู

หมอดูดูลายมือ แล้วมองหน้าคุณยาย บอกว่า "ไอ้โฮ บริวารเยอะจังเลย ต่อไปจะมีแต่คนมาฟัง" ยายก็นึก "บริวารที่ไหนจะมีอยู่คนเดียวในกระต๊อบแบบนี้ ตอนนั้นยายไม่เชื่อมั่นเลย แต่อยู่มา ๆ ถึงเดี๋ยวนี้ เอ๊ะจริง ลูกหลานยายเต็มบ้านเต็มเมืองไปหมด ผাগทองคนอื่นเขาเกิด เดี่ยวนี้กลับมาหายายกันตั้งเลย”

คุณยายเล่าแล้วก็หัวเราะ เด็กผู้หญิงกลุ่มใหญ่ที่มาฟังยายเล่าวันนั้น ชิงกันถามคุณยายว่า

"คุณยายไปตามหนูมาหรือคะ" คุณยายตอบ "เออ ยายไปตามมา ไปตามมาเกิด ขนาดพ่อยายอยู่รกรก ยายยังตามหาจนเจอพาขึ้นไปไว้บนสวรรค์ พวกหนู ๆ นี้อยู่เมืองมนุษย์ด้วยกันตามง่ายจะตาย" เด็กกลุ่มนั้นทำหน้างง ๆ จะตามความคิดคุณยายทันหรือเปล่านั้นไม่รู้